

5.19.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Přírodopis

Vyučovací předmět: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět **Přírodopis** je nedílnou součástí oblasti **Člověk a příroda**, protože vede žáky k základnímu poznávání živé i neživé přírody. Navazuje na předmět přírodověda z I. stupně a směřuje k rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu zahrnuje základní pohled na různé složky přírody, a dává tím nahlédnout do mnoha oborů např. botaniky, mikrobiologie, mykologie, zoologie, ornitologie, herpetologie, biologie člověka, anatomie, fyziologie, hygieny, mineralogie, petrologie, geologie atd. Poskytuje žákům možnosti k porozumění a ukazuje na vzájemné vztahy v přírodě. Seznamuje žáky se stavbou těl organismů a učí aplikovat poznatky v praktickém životě. Ukazuje na souvislosti přírody a činností lidí, zdůrazňuje význam přírodních zdrojů pro člověka.

Přírodopis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Časová dotace je dvě hodiny týdně v každém ročníku.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Pouze na laboratorní práce se žáci stěhují do odborných učeben. Kromě výuky s demonstračními pomůckami se využívá možnost práce s odbornou literaturou, vycházek, pozorování a zpracování aktuálních informací. Dle možností se využívají živé přírodniny nebo se nahrazují modelem, obrazem, videem atd.

V průběhu všech ročníků jsou žáci vedeni ke zdokonalování dovedností práce s mikroskopem. Předmět **přírodopis** aktivizuje žáky i možností účastnit se biologické olympiády. V přírodopisu se využívá mezipředmětových vazeb (např. chemie, zeměpis, výtvarná výchova, český jazyk, cizí jazyky, výchova ke zdraví, občanská výchova atd.).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a propojování informací
- vytváří motivační situace pro vytvoření kladného vztahu k učení
- podněcuje žáky k tvořivosti a dbá na používání odborné terminologie

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává problémové úkoly a vytváří podmínky pro spolupráci žáků
- objasňuje žákům logické postupy
- pracuje i s chybou v řešení žáků

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k vhodné komunikaci se spolužáky
- učí žáky obhajovat svůj názor a poslouchat názory spolužáků
- umožňuje prezentaci práce žáka (slovní, písemnou, atd.)

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vytváří situace, při kterých se posiluje sebedůvěra žáků a pocit zodpovědnosti
- dbá na dodržování stanovených pravidel (i ve fázi hodnocení)

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky (a sám je příkladem) k dodržování pravidel společenského chování
- pomáhá žákům orientovat se v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- tvoří společně se žáky kvízy, soutěže a projekty, které směřují k ochraně přírody

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- při práci s mikroskopem a přírodninami vytváří podmínky tak, aby žáci chápali nutnost dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel
- vhodnou a nenásilnou motivací vede žáky k plnění povinností a ke schopnosti práci si organizovat

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

2. stupeň

Obecná biologie a genetika

Očekávané výstupy

Žák

- rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel

- rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů
- třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
- uvede příklad dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů
- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Učivo

- **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- **základní struktura života** – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
- **význam a zásady třídění organismů**
- **dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- **viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití

Biologie hub

Očekávané výstupy

Žák

- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

Učivo

- **houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- **houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- **lišejníky** – stavba, symbióza, výskyt a význam

Biologie rostlin

Očekávané výstupy

Žák

- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
- porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku

- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
- rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
- odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Učivo

- **anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- **fyziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- **system rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradin (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- **význam rostlin a jejich ochrana**

Biologie živočichů

Očekávané výstupy

Žák

- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Učivo

- **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- **vývoj, vývin a systém živočichů** – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů** – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost
- **projevy chování živočichů**

Biologie člověka

Očekávané výstupy

Žák

- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Učivo

- **fylogeneze a ontogeneze člověka** – rozmnožování člověka
- **anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
- **nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy
- **životní styl** – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka

Neživá příroda

Očekávané výstupy

Žák

- objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků
- uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

Učivo

- **Země** – vznik a stavba Země
- **nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
- **vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky
- **půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace

- **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- **geologický vývoj a stavba území ČR** – Český masiv, Karpaty
- **podnebí a počasí ve vztahu k životu**

Základy ekologie

Očekávané výstupy

Žák

- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystémů
- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Učivo

- **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

Praktické poznávání přírody

Očekávané výstupy

Žák

- aplikuje praktické metody poznávání přírody
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Učivo

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
- **významní biologové a jejich objevy**

Vyučovací předmět:
Ročník:

**Přírodopis
6.**

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanoví obsah pojmu příroda - určí životní projevy organismů - popíše hypotézu vzniku Země a utváření sfér - posoudí příklady vědních oborů - sestaví soubor potřeb biologa (využívá odborné terminologie) - ukáže postup práce s mikroskopem - zjistí, jak přírodu pozorovat - vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - zdůvodní rozdíl dvou dějů (fotosyntéza, dýchání) - aplikuje znalosti u vysvětlení producenti, konzumenti - sestaví přehled taxonomických pojmů ze soustavy organismu - vysvětlí rozdíl mezi viry a bakteriemi - aplikuje poznatky o nebezpečí virových onemocnění např. AIDS - posoudí užitečnost některých bakterií - ověří pojmy - antibiotika, desinfekce, očkování - vysvětlí výskyt prvoků - rozpozná morfologickou variabilitu prvoků - aplikuje na typickém zástupci znalosti o buňce - posoudí výskyt žahavců - na typickém zástupci ukáže části mnohobuněčného těla - vyhledá zástupce mořských žahavců v encyklopedii - uplatní vlastní zkušenosti z pobytu u moře - vymezí vnější a vnitřní parazity - vyhledá informace k prevenci proti cizopasným zástupcům - vysvětlí rozdíl mezi plži, mlži a hlavonožci - rozliší vybrané zástupce vodních a suchozemských měkkýšů - sestaví ukázky ulit a lastur - uvede příklady z oboru gastronomie 	<p><u>Příroda a dějiny Země</u></p> <p><u>Biologie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vědní obory - laboratoř - mikroskop a lupa - výpravy do přírody - základní struktura života - vznik, vývoj, rozmanitost a projevy života - organismy a prostředí - významní biologové <p><u>Význam a zásady třídění organismů - systém</u></p> <p><u>Viry a bakterie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - výskyt - význam a praktické využití <p><u>Nižší živočichové</u></p> <p><u>Prvoci</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - významní zástupci <p><u>Žahavci</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla a funkce - významní zástupci - rozšíření a význam <p><u>Ploštěnci</u></p> <p><u>Hlísti</u></p> <p><u>Měkkýši</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla a funkce - významní zástupci - rozšíření a význam 	<p>EV: Základní podmínky života - projevy života</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vz</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vv</p>	

Vyučovací předmět: **Přírodopis**
 Ročník: **7.**

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodní zařazení mechů mezi vyšší rostliny - rozezná několik rostlinek mechů - vysvětlí význam mechů - rozliší části těla typické kapradiny - popíše vznik černého uhlí v geologické minulosti Země - ověří výtrusnice pomocí mikroskopického preparátu - porovná vývojové zdokonalení organismů - vysvětlí pojem struna hřbetní - popíše vnější a vnitřní stavbu těla kapra - určí vybrané sladkovodní a mořské ryby - zdůvodní význam ryb v potravě člověka - objasní, proč jsou obojživelníci v přírodě chráněni - určí naše nejnámější zástupce - vysvětlí souvislost vodního prostředí s výskytem obojživelníků - popíše vybrané zástupce plazů - zjistí v literatuře doplňkové informace - ukáže, jak poskytnout první pomoc při uštknutí - uvede příklady ze ZOO - posoudí přizpůsobení ptáků k letu i k různému prostředí - uvede příklady pro jednotlivé řády ptáků - ověří části ptačího vejce - navrhne jak pečovat o zpěvné ptáky a zjistí jejich postavení v potravinovém řetězci - vyhledá zajímavosti o hospodářsky významných zástupcích - podle charakteristických znaků rozezná hlavní zástupce nahosemenných rostlin - sestaví sbírku šišek - vyhledá tyto rostliny ve svém okolí - aplikuje své zkušenosti při hodnocení významu lesa - vysvětlí rozdíl mezi krytosemennou a nahosemennou rostlinou - objasní stavbu a funkci částí rostlinného těla a uplatní znalosti při vycházce - doloží na příkladech druhy listů, plodů, květů atd. 	<p><u>Mechy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - systém rostlin - anatomie, fyziologie <p><u>Kapradorosty</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - systém rostlin - anatomie, fyziologie <p><u>Kruhoústí</u></p> <p><u>Paryby</u></p> <p><u>Ryby</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí <p><u>Obojživelníci</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí <p><u>Plazi</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí <p><u>Ptáci</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí <p><u>Nahosemenné rostliny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - systém rostlin - význam a ochrana rostlin - anatomie, morfologie a fyziologie <p><u>Krytosemenné rostliny</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - systém rostlin - význam a ochrana rostlin - anatomie, morfologie a fyziologie - praktické poznávání rostlin 	<p>Mezipředmětové vztahy: Pč</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z, Ov</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vz</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vz, Pč, Z, Vv</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z, Pč</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z, Pč</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vz, Pč, Z, Vv</p>	

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná rostliny vyskytující se v různých ekosystémech - zjistí zastoupení hospodářsky významných rostlin v potravě člověka nebo jako léčivé - navrhne rostliny například do okrasné nebo ovocné zahrady 		EV: Ekosystémy - přizpůsobení rostlin	

Vyučovací předmět: **Přírodopis**
 Ročník: **8.**

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní stavbu těla savců - vysvětlí funkce tělních soustav - zařadí savce do různých prostředí a vysvětlí jejich přizpůsobení - vyhledá příklady savců jednotlivých řádů - zhodnotí význam vybraných zástupců ekosystémů pro člověka - aplikuje znalosti z vlastních zkušeností (chov, setkání se zvířetem) - rozezná vybrané zástupce (využívá odbornou terminologii) - zařadí člověka do živočišné říše - sestaví vývojovou řadu rodu homo - vysvětlí pojmy (od buňky k organismu) - rozezná na těle základní kosti a svaly - provede první pomoc při poranění kostí - zjistí význam glykogenu pro lidské tělo - vysvětlí složení a funkci krve - znázorní pomocí modelu činnost srdce - zjistí příčiny nemocí oběhové soustavy a vymezí prevenci - doloží zásady první pomoci při krvácení - rozliší části dýchací soustavy - vysvětlí činnost dýchací soustavy - vyhledá příčiny nemocí a aplikuje poznatky o škodlivosti kouření - zhodnotí funkci částí trávicí soustavy - navrhne způsob správné výživy - aplikuje znalosti o složkách potravy - objasní zásady prevence chorob trávicí soustavy - vysvětlí nezbytnost dodržování pitného režimu - rozliší části močové soustavy a uvede příklady prevence onemocnění - zhodnotí stavbu a funkci kůže - ukáže příklady první pomoci při poranění kůže - orientuje se v problematice řídicích soustav - popíše části mozku, druhy nervů, míchu - vyhledá doplňkové informace k nervovým chorobám 	<p><u>Savci</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla a funkce - rozšíření, význam a ochrana - projevy chování - organismy a prostředí - systém živočichů <p><u>Biologie člověka</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - fylogenetický vývoj - orgánové soustavy (anatomie, fyziologie, hygiena): <ul style="list-style-type: none"> opěrná a pohybová oběhová a imunitní dýchací trávicí vylučovací kožní řídící rozmnožovací - vyšší nervová činnost - ontogenetický vývoj - člověk a zdraví, nemoci, úrazy a prevence - životní styl a zdraví - hygiena duševní činnosti 	<p>Mezipředmětové vztahy: Vv, Čj, Z</p> <p>EV: Ekosystémy - světové ekosystémy</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vz, Ov, D</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vz</p>	

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní smyslové orgány a jejich funkci - doloží příklady z okolí (onemocnění smyslových orgánů) - vymezí důležitost funkce některých hormonů - aplikuje poznatky z rodinné výchovy o stavbě a funkci pohlavní soustavy - rozliší nebezpečí přenosu pohlavních chorob - zapíše jednotlivé etapy ontogenetického vývoje člověka - rozpozná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka - zdůvodní nebezpečí návykových látek na lidský organismus - aplikuje zásady první pomoci při ohrožení života 		<p>Mezipředmětové vztahy: Vv, Vz, Ch</p>	

Vyučovací předmět: **Přírodopis**
 Ročník: **9.**

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování organismů - orientuje se v základních pojmech genetiky - vyhledá příklady uplatnění genetiky v praxi - zjistí jména významných genetiků - vysvětlí teorii vzniku Země - ukáže na možnosti poznávání hlubin Země - aplikuje znalosti o sférách Země - uvede příklady krystalových soustav - orientuje se ve stupnici tvrdosti - rozpozná vybrané nerosty a vyvodí jejich použití - provede třídění nerostů podle chemického složení - vysvětlí vznik hornin vyvřelých, usazených a přeměněných - vyhledá příklady využití hornin - zjistí výskyt hornin v okolí - aplikuje získané poznatky pro rozlišení vnějších a vnitřních geologických dějů - doloží na příkladech sopečnou činnost a zemětřesení - posoudí erozní činnost různých činitelů - vysvětlí vznik pohoří - popíše současnou hypotézu vzniku života na Zemi - rozezná hlavní znaky geologických ér a vyhledá další informace - sestaví přehled vývoje života na Zemi a vysvětlí zákonitosti - zjistí geologický vývoj území ČR - ukáže geologicky nejstarší oblasti na mapě - najde výskyt posledního moře na území ČR - aplikuje znalosti z historické geologie - posoudí význam půdních činitelů - rozliší hlavní půdní typy a druhy - aplikuje dosavadní poznatky k otázkám o ochraně půdy - popíše vznik různých pramenů - vysvětlí pojem tvrdost vody - zjistí informace o minerálních vodách - zdůvodní význam vody pro život organismů a nutnost ochrany vodních zdrojů 	<p><u>Rozmnožování, proměnlivost a dědičnost organismů</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - buněčné dělení - genetiky v praxi - významní biologové <p><u>Země - sluneční soustava</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -vznik a stavba Země <p><u>Mineralogie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik nerostů - vlastnosti a využití - krystalografie <p><u>Petrologie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik hornin - vlastnosti a využití <p><u>Geologické procesy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vnitřní a vnější <p><u>Historická geologie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj zemské kůry - vývoj organismů na Zemi - organismy a prostředí - podnebí a počasí ve vztahu k životu <p><u>Regionální geologie ČR</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - geologický vývoj a stavba území ČR <p><u>Pedologie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - složení a vlastnosti půdy - význam půdy - devastace a rekultivace <p><u>Podzemní voda</u></p>	<p>Mezipředmětové vztahy: Vz</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z</p> <p>Mezipředmětové vztahy: M, Vv, Ch</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z</p> <p>Mezipředmětové vztahy: D, Z</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Pč, Z</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Ch, Z</p>	

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí metody geologického výzkumu - rozpozná základní informace z geologické mapy - objasní způsoby těžby nerostných surovin a zjistí příklady důsledků těžby na životní prostředí 	<u>Geologická mapa a těžba nerostných surovin</u> - ochrana přírody ŽP	Mezipředmětové vztahy: Z EV: Vztah člověka k prostředí - například rekultivace po těžbě	